

לדברי יו"ר הוועדה, ח"כ יוני משריקי (ש"ס), יש חשיבות עליונה בצמצום הפערים בבריאות והוועדה תקיים שולחן עגול בהשתתפות חברי כנסת, משרדי הבריאות, הרווחה, החינוך, קופות החולים, השלטון המקומי ומובילי דעת קהל במגזרים השונים, על מנת לקדם מענים ותוכניות ייעודיות למניעת השמנה ועישון בקרב ילדים ובני נוער. משריקי קרא למתן דגש על מניעה - באמצעות חינוך לבריאות, הכשרה של רופאי ילדים ומשפחה לטיפול בתחום, והקמת מרפאות רב תחומיות לטיפול קבוע בהשמנה בעיקר בפריפריה ובקרב אוכלוסיות ייעודיות. כצעד ראשון, הוא ביקש ממשרד הבריאות לבחון להכיר בתופעת ההשמנה כמחלה. משרדי הבריאות והחינוך התבקשו להעביר לוועדה את התוכניות לצמצום העישון וההשמנה במגזר הערבי והחרדי, ואילו קופות החולים התבקשו להעביר לוועדה את התוכניות למניעת עישון והנתונים הקיימים אצלן לגבי יעילותן.

לפי ח"כ אברהם בצלאל (ש"ס), מיוזמי הדיון, מדו"ח התוכנית הלאומית למדדי איכות רפואת הקהילה בישראל לשנת 2022, בהובלת המכון למדיניות בריאות, עולים נתונים מדאיגים כי כ-60% מהאוכלוסייה הבוגרת (גיל 16-64) סובלים מהשמנת יתר. מדאיגה גם העלייה גם בשיעור המעשנים, שהם כיום 21% מהאוכלוסייה בגילי 16-74 (29.1% מהגברים בישראל). בצלאל הדגיש כי "הקשר בין התחלואות למעמד החברתי-כלכלי הוא הדוק. גברים ממעמד חברתי-כלכלי נמוך מעשנים כמעט פי שניים יותר - לעומת גברים במעמד חברתי-כלכלי גבוה, 35.4% לעומת 18.3%. תחלואות אלו ימשיכו להעמיק את הפער, וההשלכות של השמנת יתר הן פגיעה באיכות החיים ובמוביליות החברתית, פגיעה ביכולת ההשתכרות וכן איגיוס לצה"ל.

יאסר חוויג'ראת (רע"מ) הוסיף כי לא נרשמות תוצאות למרות התכנית הלאומית למלחמה בהשמנת-יתר - בעיקר ביישובי הערבים והבדואים, ואילו אימאן חט'יב יאסין (רע"מ) עוני מביא לצריכת אוכל שאינו מזין ואינו בריא. צריכה זו מביאה לסכרת ומחלות לב. אושר שקלים (הליכוד) סיפר על יוזמת "יום ללא עישון" שהתקיימה בשנה שעברה - ותקיים גם השנה, והזהיר כי העישון, הישיר והעקיף, גורם לכ-8,000 נפטרים מדי שנה.

פרופ' נחמן אש, יו"ר המכון הלאומי לחקר מדיניות הבריאות, הדגיש את הדחיפות הנדרשת בטיפול בהשמנת ועישון היתר, בגלל השיעור הרחב של האוכלוסייה הלוקה בתופעות אלו, והתרחבות הנתונים מדי שנה. ד"ר אלה עין מור, עורכת המחקר בנושא, הזהירה כי 8.5% מהילדים במצב חברתי-כלכלי נמוך בגילאי 7 סובלים מהשמנת יתר, מול כ-6% מהילדים בגיל זה במצב גבוה. היא הציגה גם כיצד בגוש דן יש שיעורים נמוכים של השמנת-ילדים - מול הפריפריה, וכיצד מתרחבת התופעה מדי שנה. בנוסף, העישון אצל נשים עולה עם הגיל.

סימה ווצלר, רכזת ברשת ערים בריאות, הדגישה כי למרות שהמגזר החרדי נחשב במצב חברתי-כלכלי נמוך, נמוכים שם גם נתוני השמנת הילדים, בגלל היעדר השימוש בטלפונים חכמים ובמחשבים.

פרופ' רונית אנדולט, מנהלת אגף התזונה במשרד הבריאות סיפרה על הדרכה ליולדות לתזונה נכונה ובריאה - כדי למנוע השמנת יתר, לאנשים עם השמנת יתר סיכון פי 7 לפתח סוכרת, סיכון פי 3 לפתח סוכרת וירידה פי 3 בפוריות אצל גברים ונשים. בנוסף, כ-55% מאבחוני הסרטן בגברים ו-24% מאבחוני הסרטן בנשים קשורים לעודף משקל והשמנה. היא הזהירה כי אם המגמה תימשך הרי שבעוד שש שנים 12.8% מהילדים בגיל 14 יסבלו מהשמנה, פי 4.2 מההתפלגות הנורמאלית. אצל המבוגרים, המשך המגמה הנוכחית יביא בעוד שש שנים ל-25% מהמבוגרים עם השמנה, 58% שיסבלו מעודף משקל. לדבריה, ההוצאות הישירות והעקיפות של התופעה, הן 20 מיליארד ₪ בשנה, המהווים כ-1.4% מהתוצר הלאומי הגולמי. לדבריה, המשרד מעודד ב-20 מיליוני ₪ בשנה את קופות החולים להקמת מרפאות בטיפול בהשמנת-היתר.